

Lovende praksis på det specialiserede socialområde

KORT & KLART

SFi DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

Socialstyrelsen

Hvad er lovende praksis?

Der findes metoder og indsatser på det specialiserede socialområde, som vi kan påvise hjælper bestemte borgere og deres problemstillinger (evidensbaserede metoder). Der er imidlertid også meget praksis på området, hvor vi p.t. ikke har sikker viden om resultaterne.

Formålet med projektet om lovende praksis er at give et redskab til at indkredse de praksisser, hvis virkning vi ikke kender i dag, men som alligevel har en særligt god sandsynlighed for at skabe udvikling og velfærd for borgerne og samfundet. Sådan en praksis kalder vi i det følgende en "lovende praksis".

Projektet favner hele det specialiserede socialområde og fokuserer på de elementer, der er relevante på tværs af de mange

typer indsatser og praksis, der er rettet mod borgere med særlige behov.

Elementer og spørgsmål

I hæftet præsenteres 11 elementer, der kendetegner praksis på det specialiserede socialområde, og som har stor sandsynlighed for at have god virkning for borgeren. Hver af de 11 elementer er konkretiseret i en række spørgsmål – fx om praksis er forankret i teori og aktuelt bedste viden, understøtter en fælles faglig refleksion, inddrager borgerne og løbende tilpasses.

Sammen udgør spørgsmålene et måleredskab, der kan bruges til at vurdere, i hvor høj grad en given praksis er kendetegnet ved de 11 elementer og dermed, i hvor høj grad praksis kan betegnes som lovende.

HVEM STÅR BAG?

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem Socialstyrelsen og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og er finansieret med midler fra satspuljen for 2015.

En følgegruppe med centrale interessenter på det sociale område og en lang række praktikere, fagprofessionelle og forskere har desuden været involveret i indkredningen og formuleringen af de 11 elementer og spørgsmålene i måleredskabet, der her præsenteres. Læs mere om arbejdsprocessen på side 6.

Formål

Elementerne og måleredskabet skal bidrage til en fælles forståelse og et fælles sprog om, hvad der kendetegner lovende praksis på det specialiserede socialområde.

Et vigtigt formål med projektet er at anerkende den praksis, der ikke har været genstand for effektevalueringer, men som

alligevel forventes at skabe gode resultater for borgerne og samfundet. Projektet dækker hele det specialiserede socialområde og fremhæver også nogle af de elementer, der betragtes som centrale af mange fagfolk: relationen til borgeren, den individuelle tilpasning af indsatsen og pladsen til faglig refleksion.

Formål og brug

I dette hæfte præsenterer vi et gennemarbejdet input til et fælles sprog om den praksis, der ikke foreligger viden om, eller som ikke er evidensbaseret, men som viser tegn på at have en god virkning for borgerne. Det er (så vidt vides) ikke forsøgt før, hverken i Danmark eller internationalt, at udvikle et begrebsapparat til at se på praksis på denne måde.

Der er derfor behov for at arbejde videre med, hvordan elementerne helt konkret kan bruges, og hvordan det bliver enkelt for praksisfeltet at bruge måleredskabet til at vurdere, i hvor høj grad en praksis kan betegnes som lovende. Dette arbejde går i gang efter udgivelsen af dette hæfte.

Inspiration til udvikling

Med måleredskabet kan sociale tilbud vurdere, hvor deres praksis har styrker og

udfordringer i forhold til de 11 elementer og få inspiration til, hvilke områder af praksis, de kan udvikle videre. Det kan fx være, at man ønsker at arbejde mere systematisk med fælles faglig refleksion, med individuel tilrettelæggelse og samspil med borgerne eller med monitorering af praksis.

Støtte til prioritering

Måleredskabet kan også bruges af fx private fonde, professionshøjskoler og Social- og Indenrigsministeriet som støtte til at identificere lovende praksis, som har et stort medpotentiale til at blive udbredt til andre kommuner og tilbud. Her kan fonde eller Socialstyrelsen fx hjælpe med at få beskrevet metoderne og få dokumenteret effekterne, så de efterfølgende er klar til udbredelse, hvis den dokumenterede effekt er positiv. Her er det dog vigtigt at under-

strege, at måleredskabet ikke kan stå alene, men skal ses som et supplement til en grundig, faglig vurdering.

Kortlægning af praksis

Måleredskabet kan også benyttes til forskellige former for kortlægninger af praksis. Det kan være, hvis der er brug for overblik

over, hvad der kendetegner praksis i forhold til en bestemt målgruppe. Man vil fx kunne få belyst, om der er stor variation i, hvor lovende praksis er på området, eller om der er nogle fælles udfordringer i forhold til bestemte af de 11 elementer, hvor der er brug for et målrettet fagligt input.

Baggrund og arbejdsproces

Bag projektet ligger en grundig arbejdsproces, hvor forskere, fagfolk og interessenter har samarbejdet om at indkredse, hvad der kendetegner lovende praksis. Det har været et centralt mål at skabe et fælles begrebsapparat for lovende praksis, som alle kan genkende og støtte op om.

Elementer

De 11 elementer, der udgør forudsætninger og kendetegn ved lovende praksis, bygger både på skriftlige kilder og interviews.

For at finde skriftlig viden om, hvad der kendetegner god praksis, er der søgt bredt i forsknings- og faglitteratur, fx fagblade, fagbøger, rapporter, myndighedsudgivelser og videnskabelige artikler for at finde tekster, der indkredser god praksis.

For at afdække praksis og erfaringer er der lavet interviews med medarbejdere fra Socialstyrelsen, kommunale chefer på det specialiserede socialområde og med projektets følgegruppe, hvor der deltager repræsentanter for Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Kommunernes Landsforening, Professionshøjskolernes Rektorforening, Socialchefforeningen og Socialpædagogernes Landsforbund.

Spørgsmål

Spørgsmålene, som udgør et måleredskab til indkredsning af lovende praksis, er udviklet med to mål for øje: For det første skal de kunne fungere på tværs af hele det specialiserede socialområde. For det andet skal de være så klare og præcise som muligt.

Spørgsmålene er derfor først afprøvet i interviews med praktikere fra det specialiserede socialområde og med forskellige eksperter på SFI. Formålet er at sikre, at spørgsmålene er relevante og forståelige for de ledere af tilbud, der skal besvare dem.

Herefter er spørgsmålene sendt ud som en egentlig spørgeskemaundersøgelse. I alt 125 tilbud fordelt på 8 kommuner og på udvalgte målgrupper har modtaget skemaet, og 54 har svaret. Svarene er brugt til forskellige analyser og kodninger for at teste, om de giver en fyldestgørende måling af lovende praksis.

De 11 elementer

Den aktuelle viden og erfaring peger på 11 elementer, som tilsammen understøtter en lovende praksis. For hvert af de 11 elementer er der forskellige forudsætninger og kendetegn, som bør være til stede, hvis en praksis skal betegnes som lovende.

Hvert af de 11 elementer er konkretiseret i en række spørgsmål, som er tænkt som inspiration og værktøj til at indkredse lovende praksis. Spørgsmålene præsenteres på de følgende sider.

ELEMENTER I LOVENDE PRAKSIS

1. **Teori og viden.** Praksis er forankret i veldefineret teori og aktuelt bedste viden.
2. **Virkning.** Der er undersøgelser, som tyder på, at praksis har en positiv virkning for borgerne på et eller flere af de områder, der er sat som mål.
3. **Beskrivelse.** Praksis er systematisk beskrevet, fx når det gælder, hvilken gruppe borgere, den er rettet mod, hvilke aktiviteter, den består i, og hvilke mål, den har.
4. **Mål.** Praksis indeholder klare og relevante mål for de deltagende borgeres udvikling eller velfærd.
5. **Overførbarehed.** Praksis kan overføres til andre tilbud, der er rettet mod tilsvarende grupper af borgere.
6. **Økonomi.** Praksis er forbundet med en vis grad af økonomisk rentabilitet.
7. **Faglig refleksion.** Praksis understøtter en fælles professionel faglig refleksion.
8. **Relationelt samarbejde.** Praksis understøtter, at medarbejderne har de rette professionelle relationskompetencer til at samarbejde konstruktivt med borgere, kolleger og andre fagprofessionelle.
9. **Individuel tilrettelæggelse.** Praksis tager udgangspunkt i de konkrete styrker, udfordringer og ønsker hos den gruppe borgere, indsatsen er rettet mod – og involverer borgerne i praksis.
10. **Monitorering.** Praksis involverer en systematisk monitorering af borgernes udvikling eller velfærd, set i forhold til de mål, der er sat.
11. **Opfølgning.** Der sker en løbende opfølgning og tilpasning af praksis.

Teori og viden

Praksis er forankret i veldefineret teori og aktuelt bedste viden.

En lovende praksis bygger på forskningsbaseret viden om, hvad der virker. Det vil sige, at praksis er forankret i en eller flere veldefinerede teorier og i den aktuelt bedste viden, fx beskrevet i fagbøger eller i videnskabelige artikler.

En lovende praksis indeholder desuden et vist omfang af programteori eller forandringsteori. Det vil sige, at praksis er støttet af en eller flere hypoteser eller forventninger om de mekanismer, som forventes at skabe en god virkning for borgerne.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM TEORI OG VIDEN

1. Er praksis baseret på en eller flere navngivne teorier eller metoder?
2. Er praksis udviklet eller anbefalet af eksperter på området? Her tænker vi på eksterne personer eller organisationer med anerkendt viden inden for området.
3. Er praksis baseret på erfaringer fra eget tilbud?
4. Er praksis baseret på erfaring fra andre danske tilbud (regionale, kommunale, private)?
5. Er praksis baseret på erfaring fra udlandet?
6. Findes der en begrundelse for, at praksis forventes at virke (forandringsteori)?

Virkning

Der er undersøgelser, som tyder på, at praksis har en positiv virkning for borgerne på et eller flere af de områder, der er sat som mål.

En lovende praksis stiler efter at påvise, at den med rimelig sandsynlighed er virksom.

Ordet virksom betyder ikke det samme som ordet effekt, som kendes fra effektvurderinger. Her bruger man fx en sammenligningsgruppe, når man vurderer effekten af en indsats. Derimod kan man vurdere, om en praksis er virksom, uden at bruge en sammenligningsgruppe, fx

ved hjælp af ekspertvurderinger, før- og eftermålinger eller procesorienterede effektstudier.

Lovende praksis er således ikke bundet op på noget absolut krav om studier, der bruger en bestemt type undersøgelsesdesign. Det er dog altid vigtigt, at studiet er veludført og opfylder eksisterende standarder for robuste analyser og undersøgelser.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM VIRKNING

1. Virker praksis positivt i forhold til målgruppens støttebehov?
2. Er der dokumentation for, at praksis virker i forhold til målgruppens støttebehov?
Med de følgende svaralternativer:
  - a. Ja, erfaringer fra egen praksis
  - b. Ja, intern undersøgelse/evaluering
  - c. Ja, ekstern undersøgelse/evaluering
  - d. Ja, effekten er testet i videnskabeligt forsøg. Her tænker vi på, om der findes undersøgelser, der har vist en positiv effekt af praksis. Det vil typisk være tilfælde, hvor effekten er undersøgt i et lodtrækningsforsøg (RCT) eller via andre metoder, der er velegnede til effektmåling.
  - e. Praksis er ikke undersøgt i et videnskabeligt forsøg, men ligner meget en anden praksis, der er undersøgt i et videnskabeligt forsøg
  - f. Nej

Ved valg af 2c:

3. Er den eksterne undersøgelse lavet af et universitet, forskningsinstitution eller konsulenthus eller kommunale konsulenter?

Beskrivelse

Praksis er systematisk beskrevet, fx når det gælder, hvilken gruppe borgere, den er rettet mod, hvilke aktiviteter, den består i, og hvilke mål, den har.

Hvis praksis skal kunne udbredes og bruges andre steder, er det en forudsætning, at den er velbeskrevet.

Det betyder, at det skal være muligt for andre at læse beskrivelsen og gennem den få et rimeligt kendskab til praksis. Det kan fx beskrives, hvad indsatsen består i, hvilke personalekompetencer der kræves for at gennemføre den, hvem målgruppen er, og hvorfor indsatsen forventes at virke over for

netop denne gruppe borgere. En beskrivelse bør også formulere sammenhængen mellem det problem, som praksis skal løse, og de redskaber, der tænkes brugt hertil.

En præcis beskrivelse af praksis er også nødvendig, hvis man skal evaluere indsatsen. Hvis man ikke kan formulere, hvad praksis går ud på, er det svært at måle, om den har en virkning.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM BESKRIVELSE

1. Er der en beskrivelse af praksis?
2. Er beskrivelsen af praksis så fyldestgørende, at andre tilbud og fagpersoner vil kunne forstå, hvad praksis indebærer på baggrund af beskrivelsen?
3. Beskrives hvad praksis består i (aktiviteter/elementer/handlinger)?
4. Beskrives hvilke mål, som praksis skal indfri?
5. Beskrives hvem der er målgruppen for praksis?
6. Beskrives hvad støttebehovet er blandt målgruppen for praksis?
7. Beskrives hvilken faglig baggrund medarbejderne skal have for at udføre praksis?
8. Beskrives hvordan praksis er organiseret?

Mål

Praksis indeholder klare og relevante mål for de deltagende borgeres udvikling eller velfærd.

Klare og relevante mål er afgørende for kvaliteten og virkningen af praksis. Når man formulerer klare mål, opnås der synlighed og systematik i indsatsen og enighed om, hvad der arbejdes hen imod.

At målene er klare, vil sige, at de er tilstrækkeligt borgerrettede, konkrete og målbare til, at der kan følges op på dem, og det kan vurderes, om de faktisk er indfriet. Forskningen peger på, at målene skal opstilles i samarbejde med borgerne

og tage udgangspunkt i deres ønsker og behov. Herved øges borgerens engagement, og der skabes en fælles retning for praksis. Målene skal også have en tidsramme, som man forventer at kunne indfri. Herved gøres indsatsen fokuseret og så konkret, at målsætningerne faktisk kan nås.

Mål er relevante, når de handler om de primære behov og problemstillinger hos borgerne, som praksis skal imødekomme eller afhjælpe. De konkrete mål vil derfor variere

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM MÅL

1. Er der et klart formål med at benytte praksis over for målgruppen?
2. Afspejler målene for praksis de målsætninger, som er udarbejdet af myndigheden i handleplanen?
3. Er målene for borgerne konkrete? Her tænker vi på, om det er tydeligt, hvad målene for borgerne præcist er.
4. Er målene for borgerne klare?
5. Er målene for borgerne formuleret på skrift?
6. Er der en tidsramme for, hvornår målene for borgerne skal være indfriet?
7. Er målene fastsat ud fra borgernes støttebehov?
8. Er målene formuleret, så det er muligt at vurdere, om målene indfries?
9. Har I formuleret et overordnet mål for hele gruppen af borgere, som modtager praksis? (Aggregerede mål).

fra praksis til praksis – men de vil typisk handle om at sikre eller øge målgruppens handlegeneret og selvstændighed.

Overførbarhed

Praksis kan overføres til andre tilbud, der er rettet mod tilsvarende grupper af borgere.

At praksis er overførbart, indebærer, at den ikke udføres tilfældigt og på en ny måde over for hver ny borger, og at det er muligt for forskellige fagpersoner at gentage praksis. For at en praksis skal kunne overføres til andre målgrupper eller andre tilbud, skal indsatsen desuden være systematisk beskrevet med angivelse af redskaber og metoder.

Hvis praksis skal kunne overføres, kan der ikke være forhold ved den, som gør det svært eller umuligt for andre at arbejde med den. Et eksempel på en forhindring kunne være en praksis, der arbejder med højteknologisk udstyr, som af økonomiske hensyn ikke kan overføres til andre. Et andet eksempel kunne være en praksis, der er bundet til nogle bestemte typer omgivelser eller et bestemt sted.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM OVERFØRBARHED

1. Kan praksis overføres til andre tilbud? Her tænker vi på, om praksis lader sig implementere på andre tilbud.
2. Er der specielle forhold ved praksis, der gør det svært for andre at implementere praksis? Her tænker vi fx på forhold såsom krav om bestemte omgivelser, fysiske lokaler, teknologi eller medarbejderkompetencer, som tager lang tid at opbygge.

Økonomi

Praksis er forbundet med en vis grad af økonomisk rentabilitet.

Det er ikke nok at tage stilling til, om praksis virker – det bør også vurderes, om praksis, i sammenligning med andre virksomme indsatser, er økonomisk rentabel. I en lovende praksis har man derfor taget stilling til, hvad den givne praksis koster at implementere og drive. Kun på den måde er det muligt at vurdere, om der er en fornuftig sammenhæng mellem pris og kvalitet.

Det er vigtigt, at praksis bygger på et solidt økonomisk grundlag, da et uforholdsmæssigt dyrt tilbud risikerer at skulle lukke til skade for de borgere, som på det tidspunkt modtager det pågældende tilbud. Økonomisk stabilitet sikrer samtidig, at tilbuddet har de økonomiske forudsætninger for løbende at udvikle sig.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM ØKONOMI

1. Er I bekendt med omkostningerne ved praksis? Her tænker vi på udgifter som medarbejdertid, drift af teknologi og værktøjer, uddannelse samt øvrige omkostninger.
2. Står omkostningerne ved praksis mål med resultaterne?
3. Sammenholdes omkostningerne ved praksis med omkostningerne ved lignende praksisser, som I også vil kunne benytte?

Faglig refleksion

Praksis understøtter en fælles professionel faglig refleksion.

En lovende praksis skaber rum for, at der kan ske en fælles faglig refleksion, både i og på tværs af praksis. Det vil sige, at der sættes rammer og kriterier for, hvordan refleksion og sparring kan finde sted. Det kan være forskelligt fra praksis til praksis, hvordan dette arbejde bedst forankres, men fælles er, at man har en gennemtænkt strategi for faglig refleksion og sparring.

Erfaringen viser, at fælles faglig refleksion sikrer et fælles professionelt afsæt. Den fremmer medarbejdernes selvbevidsthed og kritiske tænkning, det forbedrer kontakten til borgere og kolleger, og det hjælper medarbejderne til at yde den bedst mulige omsorg for borgerne. Fælles faglig refleksion udfordrer desuden antagelser, illusioner og fordomme, og derfor fremmer den udvikling af praksis til gavn for borgerne.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM REFLEKSION

1. Indgår det i praksis, at man systematisk reflekterer over faglige aktiviteter og handlinger?
2. Får medarbejderne supervision eller anden form for faglig sparring omkring praksis?
3. Har medarbejderne adgang til nyeste fagviden (fx fagblade eller nyhedsbreve vedrørende ny viden) med relevans for praksis?
4. Anvender medarbejderne den nyeste fagviden i udøvelsen af praksis?

Relationelt samarbejde

Praksis understøtter, at medarbejderne har de rette professionelle relationskompetencer til at samarbejde konstruktivt med borgere, kolleger og andre fagprofessionelle.

En lovende praksis beskriver, hvilke specifikke relationelle kompetencer, medarbejderne skal have for at udøve praksis. Den sikrer også, at disse kompetencer er til stede hos medarbejderne.

Relationelle kompetencer handler om evnen til at vise omsorg ved at skabe, fastholde og agere en anerkendende og udviklingsstøttende kontakt til borgeren.

Denne evne er vigtig, fordi erfaringen viser, at netop forholdet mellem borger og behandler er en virksom faktor, når det gælder borgerens myndiggørelse og tiltro til sin egen formåen.

Forskningen peger også på vigtigheden af, at medarbejderne kan samarbejde på tværs af professioner og skabe en tværfaglig indsats til gavn for borgeren.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM RELATIONELT SAMARBEJDE

1. Er der retningslinjer for, hvilke kompetencer, som medarbejderne skal have for at kunne indgå i relation til målgruppen for praksis?
2. Er der retningslinjer for, hvordan tværfagligt samarbejde organiseres med henblik på at understøtte praksis?
3. Er der retningslinjer for, hvordan tværsektorielt samarbejde organiseres med henblik på at understøtte praksis?
4. Er der retningslinjer for, hvordan samarbejde med forvaltningen/forvaltningerne organiseres med henblik på at understøtte praksis?

Det gælder særligt for det specialiserede socialområde, fordi borgernes komplekse behov og udfordringer ofte kræver samarbejde på tværs af faggrupper og forvaltnin-

ger. Når praktikere trækker på hinandens faglighed og kunnen, oplever borgeren ofte et bedre og mere sammenhængende forløb.

Individuel tilrettelæggelse

Praksis tager udgangspunkt i de konkrete styrker, udfordringer og ønsker hos den gruppe borgere, indsatsen retter sig mod – og involverer borgerne i praksis.

Forskningen viser, at en social praksis virker bedst, når den tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte borgers specifikke styrker, udfordringer, personlighed, forudsætninger og egne ønsker. I den forbindelse er det vigtigt, at de professionelle samarbejder med borgeren om at identificere vedkommendes styrker og udfordringer.

Social praksis er mest virksom, viser forskningen, når borgerne og undertiden deres familier involveres. I den forbindelse er det

vigtigt, at de professionelle samarbejder med borgeren om at identificere vedkommendes styrker og udfordringer.

Det kræver professionelle, som kan møde borgerne med respekt og rumme den komplekse dialog. Praksis skal derfor understøtte, at medarbejderne har de rette kompetencer til at indgå i et konstruktivt samspil med borgerne og, hvor det er relevant, deres familie.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM INDIVIDUEL TILRETTELÆGGELSE

1. Tilrettelægges praksis med udgangspunkt i viden om borgerens støttebehov (fx i form af sagsakter, udredninger, dialog med borgeren og fagpersoner)?
2. Tilrettelægges praksis med udgangspunkt i viden om borgerens ressourcer (kompetencer, støttende netværk m.v.)?
3. Inddrages borgeren og/eller pårørende i udformningen af den indsats, borgeren modtager?
4. Understøtter praksis, at borgerne oplever ejerskab for indsatsen?
5. Indebærer praksis en undersøgelse af borgernes og/eller pårørendes tilfredshed med indsatsen?
6. Er der tydelige inklusionskriterier for, hvornår en borger tilhører målgruppen for praksis?
7. Er der støtteredskaber til at afgøre, hvorvidt en borger er i målgruppen for praksis (fx screeningskriterier og/eller målgruppebeskrivelser og/eller visitationskriterier og/eller udredningsmetoder)?

Monitorering

Praksis involverer en systematisk monitorering af borgernes udvikling eller velfærd, set i forhold til de mål, der er sat.

Forskningen viser, at systematisk monitorering af målene for praksis er afgørende for kvaliteten – dvs. at vurdere, måle eller bestemme, hvorvidt man er på vej mod det, der er sat som mål for praksis. Det giver de fagprofessionelle mulighed for at opdage, om den enkelte borger eller gruppen af borgere, som praksis retter sig mod, oplever den udvikling, der var hensigten. Det betyder, at man aktivt tager stilling til, om praksis er hensigtsmæssig og virksom i forhold til borgerens aktuelle situation.

Monitorering kan desuden gøre en positiv forskel for de borgere, der deltager i indsatsen. Når den enkelte borger bliver konfronteret med sine resultater, kan det styrke engagementet og forpligtelsen til indsatsen.

Det er væsentligt, at monitoreringen udføres på en systematisk og stringent måde, og at monitoreringen dokumenteres skriftligt. Det behøver imidlertid ikke at være kompliceret at måle eller bestemme, om et givent mål er opfyldt. Man kan monitorere praksis på

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM MONITORERING

1. Indebærer praksis en måling af borgerens udvikling i forhold til de mål, som er opstillet for praksis?
2. Måles borgerens udvikling over tid? Her tænker vi på, om I sammenholder borgerens situation/niveau før, under og efter et praksisforløb.
3. Er der faste procedurer for, hvordan målingen foretages?
4. Anvender I et dokumentationsredskab eller IT-system til indsamling af dokumentation om borgerens udvikling?
5. Er der faste procedurer for, hvor ofte målingen foretages?
6. Sammenholder I målingerne fra de enkelte borgere for at få et samlet billede af målgruppens situation/udvikling? (Aggregerede data).
7. Afrapporteres målingen af målgruppens situation/udvikling i en rapport? (Aggregeret dokumentation).

mange måder, fx gennem fokuseret samtale, spørgeskemabaseret selvrapportering af borgerens egen oplevelse af sin udvikling eller analyse af mere objektive mål for udviklingen.

Opfølgning

Der sker en løbende opfølgning og tilpasning af praksis.

Forskningen viser, at systematisk opfølgning og tilpasning er vigtig, fordi det sikrer, at praksis hele tiden passer så godt som muligt til borgernes aktuelle situation og behov. Hvis monitoreringen derfor viser, at konkrete delelementer af praksis ikke virker efter hensigten for borgerne, skal der følges op og justeres.

Løbende opfølgning og tilpasning kan også styrke forholdet mellem borgeren og de professionelle, når de sammen opstiller mål, og når borgeren oplever, at praksis hele tiden målrettes vedkommendes aktuelle situation.

Det er dog vigtigt, at den løbende opfølgning ikke ændrer centrale dele af en eksisterende virksom metode, teori eller faglig tilgang.

MÅLEREDSKABETS SPØRGSMÅL OM OPFØLGNING

1. Drøftes målingen af borgerens situation med borgeren og/eller pårørende?
2. Drøftes målingen af borgerens situation på formelle faggruppemøder eller temadage?
3. Tilpasses indsatsen over for borgeren, hvis målingen viser, at noget bør ændres?
4. Er der faste procedurer for tilpasning af borgerforløbet? Her tænker vi på, om I rutinemæssigt vurderer, hvorvidt indsatsen over for den enkelte borger bør ændres.
5. Tilpasses praksis, hvis de sammenholdte målinger for hele målgruppen (aggregerede data) viser, at noget bør ændres?
6. Er der faste procedurer for tilpasning af praksis? Her tænker vi på, om I rutinemæssigt vurderer, hvorvidt praksis bør ændres.
7. Drøftes de sammenholdte målinger for hele målgruppen (aggregerede data) med relevante samarbejdspartnere?

Pjecen er forfattet af:

Anna Amilon, seniorforsker, SFI

Didde Cramer Jensen, videnskabelig assistent, SFI

Trine Jørgensen, kommunikationsmedarbejder, SFI

Mere viden om emnet:

Kontakt Socialstyrelsen v/

Eva Husum Schmidt, chefkonsulent

Nadia Jul Jeldtoft, fuldmægtig, ph.d.

Pjecen bygger på SFI-rapporten "Indkredsning af lovende praksis på det specialiserede socialområde" (rapport 16:26, 2016) af Didde Cramer Jensen, Mogens Jin Pedersen, Jan Hyld Pejtersen og Anna Amilon

Rapporten kan bestilles eller downloades via www.sfi.dk

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

Socialstyrelsen

Udgiver: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2016

Foto: Ole Bo Jensen, Colourbox og Shutterstock

Design: heddabank.dk

Tryk: Rosendahls a/s

ISBN: 978-87-7119-399-2

e-ISBN: 978-87-7119-401-2